

Ks. ANDRZEJ UCIECHA

JEDEN CHRZEST NA ODPUSZCZENIE GRZECHÓW (SEKCJA PATRYSTYCZNA, KIELCE 23–24 IX 2002 R.)

W dniach 23–24 IX 2002 r. odbyło się doroczne spotkanie Sekcji Patrystycznej działającej przy Komisji Episkopatu Polski ds. Nauki Katolickiej. Miejszem obrad było gościnne Wyższe Seminarium Duchowne w Kielcach. Spotkanie rozpoczęto Mszą św. koncelebrowaną pod przewodnictwem J. E. ks. bpa Kazimierza Ryczana.

Obrady otworzył ks. dr hab. Józef Naumowicz (UKSW), przewodniczący Sekcji Patrystycznej. Do poprowadzenia sesji naukowej poproszony został ks. prof. dr hab. F. Drączkowski (KUL).

Referat wprowadzający w tematykę konferencji wygłosił ks. prof. dr hab. Henryk Pietras (Kraków): *Jeden chrzest na odpuszczenie grzechów – próba zrozumienia świadectw patrystycznych*. Zaraz na wstępie prelegent uściślił, iż tak sformułowany tytuł zaczerpnięty został z Nicejsko-Konstantynopolitańskiego *Credo*, a zamiarem przedłożenia jest szukanie odpowiedzi na pytanie o treść tego artykułu wiary. Słuchacze mogli zapoznać się z wnikliwą analizą dobranych tekstów Justyna, Orygenes, Bazylego Wielkiego, Augustyna, Jana Chryzostoma, Teodoretę z Cyru, Cyryla Jerozolimskiego, Ambrozjastra, Pelagiusza; nie zabrakło tekstów manichejskich. W podsumowaniu Autor stwierdził, że w przygotowaniu katechumenów do chrztu Ojcowie akcentowali jego eschatologiczny wymiar, a wizja odpuszczenia grzechów jawiła się jako wyzwolenie i uspokojenie.

W kolejnym wystąpieniu ks. prof. dr hab. Edward Staniek (PAT) podjął temat *Paenitentia secunda – odpuszczenie grzechów po chrzcie*. Po naszkicowaniu historycznego tła rozwoju badań nad zagadnieniem drugiej pokuty prelegent przeanalizował w porządku chronologicznym teksty patrystyczne (*Didache, Pasterz, Tertulian, Orygenes, Cyprian, Nowacjan, Bazyl Wielki, Jan Chryzostom, Leon Wielki, Ambroży*). We wczesnym okresie pokuta jest bardziej eschatologiczna, a mniej instytucjonalna. W IV w. pokuta zyskuje wymiar prawny, co szczególnie widoczne jest w myśli Bazylego Wielkiego. Zamieszanie w czasie wędrówki ludów przyczyniło się do obniżenia poziomu życia moralnego. W tej sytuacji okazało się, iż jedyna możliwość uzyskania przebaczenia była niewystarczająca. Problem został rozwiązany dzięki mnichom irlandzkim, którzy ułożyli *Księgi pokutne*. Na końcu wystąpienia autor zasugerował konieczność korekty tytułu referatu, który brzmiałby *Drugie nawrócenie i drugie pojednanie*.

W związku z możliwością zwiedzenia katedry kieleckiej plany popołudniowej sesji uległy zmianie.

O godz. 15.00 przystąpiono do omówienia spraw organizacyjnych i wydawniczych. Jednomyślnie podkreślono konieczność lepszej współpracy i wymiany informacji na polu zamierzonych prac translatorskich.

Prowadzenie tej części sympozjum powierzono ks. prof. dr hab. Henrykowi Wójtowiczowi (KUL).

Z powodu nieobecności ks. prof. dr hab. Augustyna Eckmanna (*Problem dzieci nieochrzczonych według św. Augustyna*) referat pt. *Żydowski chrzest prozelitów i chrześcijan* wygłosił ks. Rafał Zarzeczny SJ. Następnie ks. dr Jerzy Krykowski przedstawił wyniki swojej pracy nad edyktem Kaliksta i jego znaczeniem w dziejach pokuty.

W dyskusji powstałej na kanwie ostatniego przedłożenia mgr Tytus Górski zarzucił prelegentowi brak uwzględnienia istotnych w sporze Kaliksta z Hipolitem aspektów finansowo-politycznych. Z kolei ks. prof. H. Pietras zakwestionował autentyczność tychże danych.

W ostatnim pierwszego dnia konferencji wystąpieniu ks. dr Bogdan Czyżewski (UAM) poruszył problem odpuszczenia grzechów w katechezach chrzcielnych św. Ambrożego. Autor wydobyl nierozwiązaną ciągle kwestię znaczenia gestu umycia nóg, który to gest Ambroży łączył z obmyciem chrzcielnym. Pierwszy dzień obrad zakończono sympatycznym spotkaniem wydanym przez rektora seminarium kieleckiego ks. dr. Kazimierza Gurdę. Do braterskiego kręgu patrologów dołączył ks. bp Kazimierz Ryczan.

Drugi dzień obrad rozpoczęto Mszą św. Przewodniczył i kazanie wygłosił ks. prof. dr hab. Marek Starowieyski. Kaznodzieja napiętnował niemoralność akademickich struktur, zmuszających do uprawiania teologii za punkty.

Na poranną sesję złożyły się prezentacje ostatnich rozpraw doktorskich i habilitacyjnych. Ten nowatorski pomysł spotkał się z powszechną akceptacją. Wygłoszono następujące komunikaty:

- ks. dr Leszek Misiarczyk: *Midrasz w »Dialogu z Tryfonem« św. Justyna,*
- ks. dr Piotr Szczur: *»Miłość daje się poznać w sposób wieloraki«. Cnoty pokrewne i towarzyszące agape według Klemensa Aleksandryjskiego,*
- ks. dr Grzegorz Jaśkiewicz: *Keryks, kerygma w »Mowach« Grzegorza z Nazjanzu,*
- ks. dr Andrzej Uciecha: *Ascetyczna nauka w »Mowach« Afrahata,*
- ks. dr Roman Szmurło: *Życie monastyczne według Szenutego z Atripe,*
- ks. dr hab. Jan Słomka: *Eucharystia u wczesnych Ojców Kościoła,*
- ks. dr hab. Tadeusz Kołosowski: *Aktualne wartości tolerancji w ujęciu św. Augustyna,*
- ks. dr hab. Leon Nieścior: *Asceza chrześcijańska i filozofia w pismach Niła z Ancyry.*

Na zakończenie obrad przewodniczący Sekcji ks. dr hab. Józef Naumowicz podziękował wszystkim za czynny udział w spotkaniu, a Rektorowi seminarium kieleckiego i klerykom za gościnność.